

ÀNGEL GUIMERÀ

La biografia d'Àngel Guimerà ha estat motiu de polèmica tant des del punt de vista de la verificació de la seva data de naixement (voluntàriament falsejada pel dramaturg i que es va produir l'any 1845), com pels aspectes que poden afectar d'una manera més directa la seva intimitat. De fet, ambdós aspectes han anat lligats. Si més no així fou notat per Xavier Fàbregas, que volgué veure en les circumstàncies del naixement de l'autor (els seus pares no estaven casats) un dels factors biogràfics que havien de marcar la seva producció, juntament amb la idea de mestissatge (nasqué a Tenerife, fill de pare català i mare canària, i es traslladà al Vendrell quan tenia vuit anys) i un amor frustrat amb una tal Maria Rubió (sembla que els pares respectivament s'oposaven al prometatge).

Aquesta tendència a interpretar la seva obra a partir de la seva biografia ha estat una constant, i s'explica en gran part per la contradicció entre l'alt voltatge passional de les seves obres i l'extrema discreció de la seva vida íntima. D'aquí prové la inevitable temptació de projectar sobre l'autor i la seva obra lectures psicoanalítiques. A tot això cal afegir-hi la rumorologia que havien desvetllat ja en la seva època tant la seva pertinença solterica com el costum de voltar-se de deixebles més joves.

Amb el temps només uns biògrafs com Caravaca, primer, i Ferran de Pol més tard, encararen el tema amb una certa transparència. L'últim, a més, de forma provocadora, proclamant clarament "Guimerà no era homosexual", tot referint-se a la broma que reconeixia que corria pel món intel·lectual barceloní. Fos com fos, l'obsessió d'alguns autors (Miracle especialment) per construir amb tots els detalls una presumpta gran història d'amor amb el que no sembla que passés de pur flirteig adolescent sembla força curiosa. Sense deixar-se dur per la tafaneria una mica morbosa, ni pretendre "salvar" el dramaturg des de prejudicis rancis, resulta útil remarcar que la seva peculiar personalitat ens permet entrar en el nucli de la concepció amorosa que trobem de manera constant en les seves obres. És evident que, salvant les distàncies que es donen en molts sentits, l'obra de Guimerà comparteix amb la de dramaturgs com Strindberg una gran capacitat per a presentar amb tota la força passions psicològicament complexes.

Pel que fa al seu "mestissatge", el tema de l'inadaptat, del diferent, és un motiu recurrent a la seva obra, tal com ja va remarcar Fàbregas. És evident que s'hi pot trobar una clara relació amb la biografia del dramaturg.

Ramon Bacardit
<http://www.uoc.edu/lletra/noms/aguimera/>